

עלון מס' 1

שש האגודה הישראלית

לגרפולוגיה יישומית

תוכן עניינים

- 3- קצת על האגודה
- 4- כנס חנוכה 2011
- 7- כיצד נזהה סימני מצוקה בכתב יד, אצל מתבגרים.
- 9- (כתב) ידו על העליונה
- 12- ההיסטוריה של הגרפותרפיה
- 12- מהי הגרפותרפיה?
- 12- ההיסטוריה של הגרפותרפיה
- 15- שפת הפנים והגוף
- 18- אבחון ציורים, אבחון גרפולוגי ומה שביניהם

קצת על האגודה

"היצירה מתרחשת כל הזמן. בכל פעם שיש למישהו מחשבה, או אופן חשיבה ממושך ועקבי הוא נמצא בתהליך של יצירה. משהו יתממש מתוך המחשבות האלה" ("הסוד" מאת רונדה בירן)

לפני מס' שנים הגתה חנה קורן, (הגרפולוגית הראשונה בארץ שהקימה מכון ללימודי גרפולוגיה) רעיון, הקמת אגודה חדשה לגרפולוגיה, ברעיון זה שיתפה גם את יוסי דמתי ופנתה אליו בבקשה להירטם בסיוע להקמת האגודה, יוסי נרתם מיידית לרעיון והחלו צעדים ראשונים להקמתה, בשלב מסוים, ונימוקיה של חנה עימה, הודיעה חנה קורן לכל העושים במלאכה, שקיבלה החלטה לא להמשיך בהקמת האגודה החדשה, יוסי דמתי חשב אחרת, את רעיון הקמת האגודה החדשה לא נטש והמשיך ביתר שאת, ביישום הקמת האגודה.

האגודה הוקמה וכיום היא משמשת בית חם ותומך, המעודד תלמידים רבים שסיימו לימודי גרפולוגיה. מטרת האגודה היא ליישם הלכה למעשה, לסייע לתלמידים בכל רחבי הארץ בעלי הכשרה מלאה ומעמיקה, להסמיכם להיות גרפולוגים בעלי ידע מקצועי מעמיק. אכן, החלום התממש. (א.י.ל.י.)

אגודה ישראלית לגרפולוגיה יישומית, יצאה לדרך. כיום פונים לרכזת האגודה, הגברת רונית גיטלמן, תלמידים רבים לגרפולוגיה שסיימו את כל שלבי הלימוד וכל תקופת סטאג' המבקשים להיבחן ולהיות מוסמכים מטעם האגודה הישראלית לגרפולוגיה יישומית.

האגודה מקיימת כנסים וימי עיון המהווים ערך מוסף נוסף להפריה הדדית, לתמיכה ולהעשרה נרחבת ומעמיקה ככל האפשר. ארבע שנים עברו מאז הוקמה האגודה, אנו בטוחים שהיא תמשיך ותשגשג עוד שנים רבות ותהווה גורם משמעותי ומשפיע, בתחום האקדמי ובתחומים רבים ומגוונים.

רובין שארמה אמר: "לעולם אל תנטוש את המטרה מבלי שנקטת פעולה

כלשהי כדי לקדם את השגתה"

תודה רבה לחברי הנהלת

האגודה אשר עושים את

עבודתם נאמנה בהתנדבות

מלאה ומתוך רצון טוב על מנת

שהאגודה תעלה ותצליח.

קריאה מהנה!!!

חברי הנהלת האגודה והתפקידים:

יוסי דמתי - יו"ר האגודה.

סיון זילברשטיין – סגנית יו"ר האגודה, ועדת אירועים

חגית טל ומירי ארזי – ועדת ביקורת.

רונית גיטלמן – רכזת האגודה, ועדת בחינות.

קטי זמט ויוסי דמתי - ועדת בחינות.

חגית אלוס - ועדת תרבות, עלונים ותקשורת

כנס חנוכה 2011

**זכרו, מבקרים נהגו מאז ומעולם ללעוג לחזונותיהם של פורצי דרך
נועזים ושל אנשי חזון מרחיקי ראות. התעלמו מהם.
(רובין שארמה, המדריך למצויינות)**

בתאריך 27.12.2011 התקיים כנס חנוכה חגיגי בתוכנית היו שתי הרצאות.
אחת בנושא שפת הפנים והגוף עם זהבה לביא (מאמר שלה תוכלו לקרוא בהמשך).
השנייה של הגרפולוגית רות פנק בנושא המחקר הגנטי והמתאם לגרפולוגיה בחסות האגודה
הישראלית לגרפולוגיה יישומית.
כמו כן בערב זה חולקו תעודות הסמכה לגרפולוגים שעברו את מבחן ההסמכה.

מבחן ההסמכה

בתאריך ה - 27.7.2011 התקיימה בחינת ההסמכה, לבחינה ניגשו 5 נבחנים. המבחן
היה מעמיק ומקיף וכלל:
שאלות נושא מקיפות
שאלות בשיטה אמריקאית
ניתוח כתב יד בעברית ובלועזית (טיפולוגיות: אודם, יונג, לה-סן, פופאל, פרויד)
מבחן קצר בע"פ

כל המעוניין להירשם לבחינת ההסמכה הבא מוזמן לפנות לרכזת האגודה רונית גיטלמן: נייד
054-8070284, או באמצעות המייל: ronitit@013.net.

מזל טוב למוסמכי האגודה החדשים:

רות פנק

רונית גיטלמן

רחל עמיחי

קטי זמט

בת שבע כהן

עלון מס' 1 – ינואר 2012

תמונות מכנס חנוכה 2011:

התכנסות וקבלת פנים:

טכס הדלקת נר שמיני של חנוכה

עלון מס' 1 – ינואר 2012

הרצאתה של זהבה לביא בנושא שפת הגוף והפנים

טכס חלוקת תעודות מוסמכי האגודה:

רונית גיטלמן

רות פנק

בת שבע כהן

קטי זמט

רחל עמיחי

כיצד נזהה סימני מצוקה בכתב יד, אצל מתבגרים.

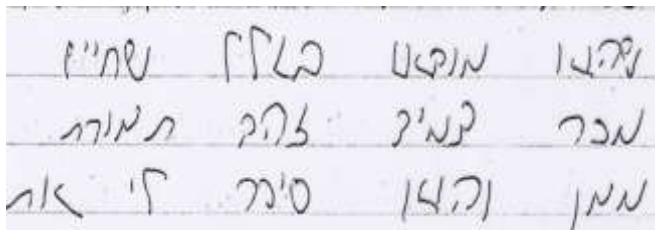
מאת: יוסי דמתי

כתב היד אצל מתבגרים עשוי לשמש למחנכים והורים אינדיקציה משמעותית על מצבו הרגשי של המתבגר, קשייו החברתיים, בדידותו, קשיים בשליטה עצמית, מופנמות, נטייה להיגררות, חוסר ביטחון וחיפוש אובססיבי אחר הגנה, ביטוי לנרפות ודימוי עצמי נמוך ומעורער. בהרצאות רבות שאני מקיים בפני הורים ומחנכים, אני נשאל לא פעם בספקנות רבה, האם ניתן לזהות תופעות מצוקה בכתב ידו של המתבגר/ת?

התשובה לכך היא חד משמעית. ניתן וגם אפשר לזהות בכתב יד, מצבי מצוקה אצל מתבגרים! במהלך עשרות שנות הוראה וניהול מוסדות חינוך, כפרי נוער ופנימיות, הסתייעתי לא במעט בתחום הגרפולוגיה ששימשה לי אינדיקציה משמעותית באיתור מצבם הרגשי של תלמידיי ולכם הורים ומחנכים יקרים, אני ממליץ להיעזר במדע הגרפולוגיה, העשוי להקל עליכם להבין את מניעיו של המתבגר, מצבו הרגשי ויכולותיו להתמודד מול המשתנים הרבים והדינאמיקה הסוערת בתקופה זו בחייו.

להלן דוגמאות לכתב יד המשקפים מצבי מצוקה אצל מתבגרים:

מרווחים גדולים בין המילים, השטח הלבן רב (התפוררות החלל) ויוצר רושם של נערה/ה שהולך/ת לאיבוד. המרווחים בכתב איטי מלמדים על תחושה של בדידות וקשיי תקשורת תקינים.

עלון מס' 1 – ינואר 2012

כתב יד עתיר קימורים, יכול להעיד על חיפוש אחר הגנה, חוסר ביטחון ונטייה למופנמות וחשש.

אני מאלק ומצטרף אל מה שאתה אומרת, אהבתי
 צ'יק אהבתי ואלהא אהבתי.

הענין של טיב גורו יועמי נודע זה אשר מוקדם, ערובת כלומים דוגמילים מטיב ויהיו. נכון, נכון, והענין נבחרת להנחה.
 והענין של טיב גורו יועמי נודע זה אשר מוקדם, ערובת כלומים דוגמילים מטיב ויהיו. נכון, נכון, והענין נבחרת להנחה.

כתב מיקרוסקופי ואיטי אצל מתבגרים, מעיד על מצוקה. חשוב לעקוב אחר משך תקופת הכתב הנ"ל.

קווים שבורים, רעידות באותיות, מהלך שורות נפתל בכתב איטי, כתב חסר תנועה וקפוא. יעיד על קשיי תפקוד בתקשורת בסיסית. התבצרות וחוסר פרספקטיבה אלמנטרית בין עיקר לטפל.

אני מאלק ומצטרף אל מה שאתה אומרת, אהבתי
 צ'יק אהבתי ואלהא אהבתי.

הכותב: יוסי דמתי, גרפולוג, יו"ר של האגודה הישראלית לגרפולוגיה יישומית.

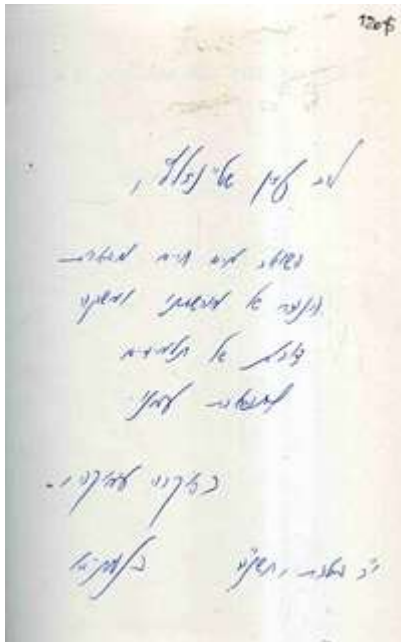
(כתב) ידו על העליונה

מאת: רונית גיטלמן,

הפירוש של המילה מנהיג לפי מילון אבן שושן היא סמכות, להיות ראשון, להוביל, להורות דרך, ליישם ולהוציא לפועל. במאמר זה נבחן את התכונות של מנהיג בראי הגרפולוגיה ונראה דוגמאות מתוך כתבם של דמויות מוכרות.

לאחרונה הזמנתי אל משרדה של מזכירת מנכ"ל בארגון גדול. על השולחן הונח מכתב שנכתב בכתב יד, כתב יד כזה שלא רואים כל יום או בכל מקום לכן עורר את סקרנותי ולא יכולתי להסיט את עיניי מהדף. הכתב היה קריא אבל מהיר, ארגון מצוין על הדף, קו חם וגמיש, כתב פתוח וייחודי, חיבורים יפים בין כל שלושת אזורי הכתב ובאופן כללי ראיתי כתב זורם ו"מזמין" ולא נגרע ממנו מדדים של שליטה עצמית טובה ויכולת התמדה ונחישות. מאחר וההתעניינות שלי בכתב הייתה רבה הגעתי לקרא עד השורה האחרונה של המכתב עליו היה חתום מנכ"ל החברה. לא ממש הופתעתם נכון?

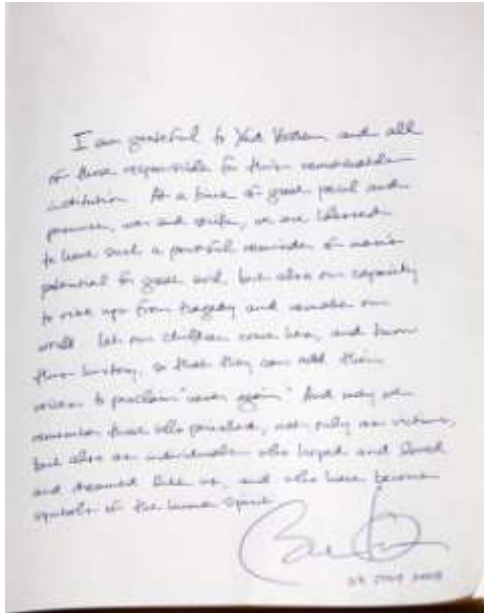
אז אילו תכונות יש למנהיג כדי שיחשב מנהיג טוב? עוד מקדמת דנא אמר אריסטו "האמיץ מכונה פזיז בפי הפחדן". התכונה של אומץ או היכולת לקבל החלטה ולעשות מעשה היא הכרחית אצל מנהל או בעצם כל בר סמכות שמופקד על קבוצה של אנשים. לעיתים לא מדובר רק על אומץ אלא על

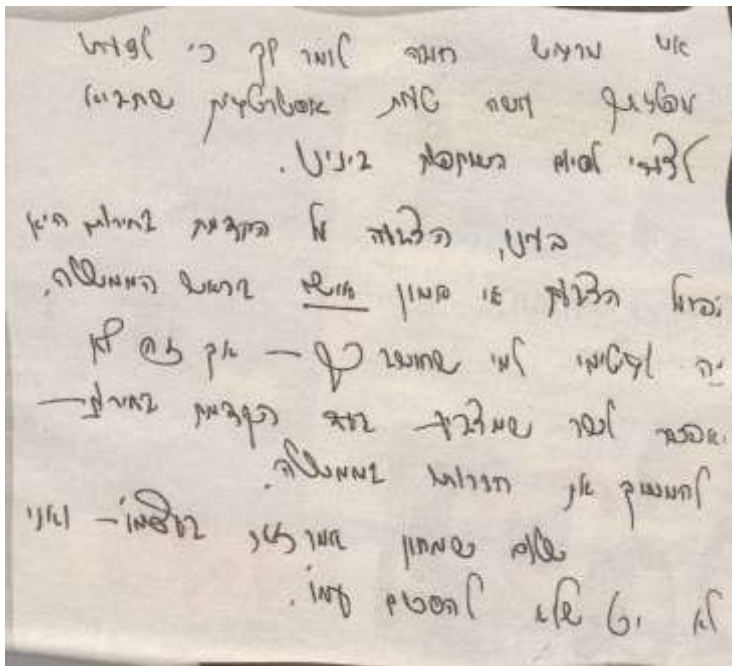
תעוזה לצאת לפעולה במקום שאחרים לא מצליחים. אם ניקח לדוגמה את כתב ידו של ראש הממשלה בנימין נתניהו נוכל לראות אצלו שאפתנות ואמביציה בשילוב עם היכולת להגשים את רעיונותיו ולפעול. הוא מחליט ומיד מבצע. הנחישות שלו להתקדם ולפעול משאירה אותו תמיד במרכז העניינים. כל זה עם תכונות נוספות כמו כושר אלתור ותמרון, אינטליגנציה גבוהה ואינטואיציה טובה. וגם עקשנות ותקיפות, יכולת שכנוע מעולה, לפעמים אף שימוש במניפולציות. כתב היד נראה כולו פרוגרסיבי, אזור עליון גדול עם חיבור לאמצעי, דבר המלמד על היכולת להוציא מין הכח אל הפועל. עוד נראה אזור תחתון מפותח שמתחבר לפרקטיקה ולביצוע, ארגון טוב, סדירות עם תנודתיות קלה מה שאומר שהוא מתאים את עצמו בהתאם לסיטואציה.

עוד תכונה חשובה בדרך לפסגה היא עמידה בלחצים וכושר התמדה. ואת זה יש לברק אובמה נשיא ארצות הברית. כתב ידו מצביע על אדם קר רוח, פועל בעקביות ובהתמדה. פרקטי בתכנון ויעיל בביצוע. לא נרתע מקשיים, מכוון למטרה ומתנהל באופן זהיר ומבוקר. אפשר לראות את הארגון שלו על הדף, הרווחים סדירים, השוליים ישרים, פרופורציות טובות בין כל אזורי הכתב וגם כאן התנועה מתקדמת, זורמת אך עם יותר בקרה ושליטה. ואי אפשר שלא להתייחס לחתימה הענקית של הנשיא בהשוואה לכתב ידו. להערכתי הדבר קשור גם לעיתוי בו נכתב המכתב, זמן מה לפני הבחירות. הצורך שלו לבלוט אז ולהגיע לידי הכרה וכבוד היה חזק מתמיד.

ונסיים עם כתב ידו של ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט שבימים אלה הוגש נגדו כתב אישום בפרשת הולילנד ומתנהל נגדו משפט נוסף בפרשת ראשונטורס. בשני המקרים מדובר על קבלת שוחד לכאורה וקידום פרויקט נדל"ן שלא כדיון. גם בכתב היד של אולמרט נראה סימנים גרפיים דומים לאלה שראינו אצל נתניהו ואובמה – ארגון מצוין, תנועה פרוגרסיבית, חיבורים, כתב מקורי, אולם

כתב ידו מהיר, פחות קריא, קו עבה ומוצק, זוויתי. סימנים אלו ואחרים מראים על אדם אינטליגנט, יצירתי, פותר בעיות בדרכים מקוריות. תמיד יהיה דרוך ומוכן, שולף תשובה "מהשרוול", עקשן, ציני ואף תוקפן לעיתים. פרט לכך הוא זקוק לגירויים משתנים ולעניין, לתוצאות מהירות וקצר סבלנות בתהליכים ממושכים. הדחף לעשייה לעיתים פוגע באיכות הביצוע. וכמו שנאמר על ידי רבנו אבן גבירול "מי שרוכב במהירות אינו בטוח מין המכשול".

עלון מס' 1 – ינואר 2012

אז ראינו שלושה מנהיגים והם שונים אחד מהשני באישיות שלהם, בדרך הפעולה של כל אחד מהם, בכישורים ובאופן ההתמודדות עם קשיים ומכשולים. אבל דבר אחד משותף לשלושתם והוא הצורך להיות מנהיג עם היכולת לתפקד כמנהיג.

הכותבת: רונית גיטלמן, גרפולוגית מוסמכת - רכזת האגודה הישראלית לגרפולוגיה יישובית.
לאבחון וייעוץ – 054-8070284

ההיסטוריה של הגרפותרפיה

מאת עופר בן חורין

הגרפולוגיה, או בשמה האחר "פסיכולוגית הכתב", מסוגלת להצביע על טיפוס אישיות, תכונות ומצבים אשר נראים בכתב אך היא איננה עוסקת בטיפול. הענף הטיפולי של הגרפולוגיה נקרא גרפולוגיה קלינית או גרפותרפיה והוא אחד מהסתעפויות תחום הכתיבה הטיפולית. במאמר זה אביא את סקירה קצרה על ההיסטוריה של הגרפותרפיה ובסיום טיפ קטן בתחום.

מהי הגרפותרפיה?

עיקרון הפעולה של הגרפותרפיה דומה לעקרון הפעולה של תרפיות רבות אחרות בכך שהיא משפיעה על הנפש בעזרת שימוש באלמנטים גופניים. במקרה שלה, בשינוי תנועות היד בזמן הכתיבה ובשינוי כתב היד על מנת להביא לשינוי באישיותו של האדם.

הגרפותרפיה משתמשת בעיקרון ההיפוך אשר לקוח מגישה טיפולית בשם Inverseism ואשר מתמקדת בשינוי אופני הביטוי של האישיות על מנת לשנות תכונות ספציפיות באישיות המטופל. דוגמה לשינוי אופני האישיות היא למשל הנחייה לאדם ביישן ונחבא אל הכלים ללבוש לבוש צעקני יותר. לאורך זמן, אפשרי מצב שבו אישיותו תשתנה לכיוונים מוחצנים יותר.

הגרפותרפיה מתפצלת לשני שיטות עיקריות:

השיטה הגרפומטרית מתעסקת בתיקון ליקויי כתב בהיבט הטכני שלהם על מנת לטפל בבעיות של דיסגרפיה. מוצא תחום זה הוא מצרפת והוא מדבר על "רה-אדוקציה" או חינוך מחדש של פעולת הכתיבה אצל ילדים דיסגרפיים. אחד המובילים העיקריים שלה הוא צרפתי בשם אז'וריאגררה.

השיטה הגרפולוגית-פסיכותרפית, מקורה בגרמניה, ובה נעשה טיפול בבעיות פסיכולוגיות בעזרת שינוי אלמנטים מסוימים בכתב על מנת להחליש תכונה "רעה" או/ו לחזק תכונה "טובה" אצל המטופל. אחת המובילות של תחום זה היא הגרפולוגית מגדלנה הרמן שדיווחה על הצלחות משמעותיות בריפויים של ילדים נירוטים ובעלי בעיות התנהגות בעזרת שינוי כתב ידם בספרה "תרפיה של תנועת הכתיבה ומבחן תנועת הכתיבה".

ההיסטוריה של הגרפותרפיה

אלמנט הריפוי של הנפש בעזרת תנועות הגוף, מקורו עוד בימי יוון העתיקה, אז היוונים הקדמונים לימדו את ילדיהם תנועות גוף מסוימות על מנת שאלו ישפיעו על אישיותם.

שמואל יוגב, בספרו "גרפותרפיה", מציין שתי דוגמאות היסטוריות נוספות שבהם צורת כתב מסוימת משפיעה על האישיות. האחת נמצאת במנזרים של תקופת ימי הביניים והשנייה בכתב העם הגרמני.

נזירות חדשות הוכרחו, על מנת לסגל לעצמם תכונות שיאפשרו להם הסתגלות טובה יותר לחוקי המנזר הקפדניים, להעתיק בקפידה, בעת כתיבת טקסטים רוחניים, את כתב ידן של נזירות ותיקות במנזר. תרגול כתב שכזה, אצל אותן נזירות, הביא במהלך הזמן, להיעלמות תכונות של אינדיבידואליות, עצמאות, ערנות וחושניות.

דוגמה שניה היא דוגמת הכתב הגרמני הגותי רווי הקפיאות והזוויות. יש הסוברים שצורת כתב כזו הביאה במהלך השנים לאיבוד גמישותו של עם שלם והשפיעה על דרך חשיבתו ולתוצאות הנוראיות, שהביא עם זה, על האומה האנושית.

הראשון שהעלה את האפשרות לרפא בעזרת שינוי הכתב היה פסיכולוג צרפתי בשם ד"ר אדגר ברילון (Edgard Berillon). הוא כינה, בשנת 1908, את טכניקת הריפוי החדשה שפיתח בשם "פסיכותרפיה גרפית".

שני מדענים צרפתיים אחרים, ד"ר פייר ז'נט ופרופ' שרל הנרי, ערכו בין השנים 1929 ל-1931, מספר ניסויים הקשורים לנושא.

תלמיד שלהם, אדם בשם סנט קולומב, צרפתי שהיגר בהמשך לארצות הברית ושימש כיועץ גרפולוגי של המכון הניאורופסיכיאטרי באוניברסיטת קליפורניה, ערך ניסויים גרפותרפיים על אנשים בלי לראותם אלא על-ידי מתן הוראות כיצד לכתוב. הוא טען את הטענה המרכזית של הגרפותרפיה- כפי שתתהכרה משפיעה על הכתב, כך היא מקבלת את ההודעה שמוסר לה שינוי הכתב ומשתנה בעקבותיה. הוא הוכיח שבעזרת שינוי הכתב אפשר לרפא מצבים נפשיים פתולוגיים וגם הפוך, ניתן להגביר אותם. שיטותיו זכו לאהדה רבה והומלצו על-ידי פסיכולוגים רבים (ביניהם הפסיכולוג המפורסם, גורג' מלצר). הצלחות אחרות, מרשימות בהחלט, חוו גם מספר חוקרים אחרים שהשתמשו בגרפותרפיה כאמצעי טיפול.

הגרפולוג ושופט הנוער הצרפתי ריימונד טרייא, הצליח בעזרת אימון שיטתי והשפעה על תנועות הכתיבה, להקל ואפילו לרפא, אצל ילדים ומבוגרים, מצבים פסיכיים, גמגום, עצבנות חולנית, התנהגות לא חברתית ועוד. בעקבות הצלחתו, המשרד הצרפתי לביטוח הלאומי הכיר בשיטתו כאמצעי ריפוי חוקרת בשם ה. שבונג הגיעה להישגים מרשימים בעזרת שיטתה שנקראת "תנועת זרוע". שבונג טיפלה בעזרת תנועות כתיבה ושרטוט חזקות ובעזרתם הצליחה לרפא מכלול של נזירות הנגרמות כתוצאה מעכבות.

הגרפולוגית מגדלנה הרמן התמקדה במונח הגרפולוגי שנקרא "הריתמוס העצמי", אשר מתבטא בכל אורחות חייו של האדם ובין השאר בכתב ידו. ריתמוס, משמעו קצב. לדעת הרמן, ריתמוס לקוי בכתב נראה בכתב לחוץ. ריתמוס תקין מופיע בתמונת כתב בעלת קו משוחרר וגמיש המעיד על חיות, מרץ ויכולת עמידה בלחצים. הרמן השתמשה בתרגילי תנועת הכתב על מנת לשפר את הריתמוס, בין השאר תרגילים שכללו רישומים על גבי משטחים גדולים, כמו קירות. הרישומים היו מלווים בסיפורים שאותם התחיל המטפל והילד המשיך אותם באופן גרפי על-פי דימונו.

ז'. דה אז'וריאגררה הצרפתי כתב בעיקר על הדיסגרפיה ועל החינוך מחדש של הכתיבה. הוא הקדיש בספרו פרק לגרפותרפיה על כתב ידם של אנשים חולי מחלות גופניות וניורולוגיות.

אדם נוסף שראוי להזכירו בהקשר הנוכחי הוא הפרופסור לפסיכולוגיה, הפסיכואנליטיקאי והגרפולוג רובר אוליבו הצרפתי. אוליבו טען שכל אחד יכול ללמוד כתיבה נכונה והגדיר את הגרפותרפיה כעבודה מאומצת וממושכת על תיקון הכתב.

לדעת אוליבו גרפותרפיסט צריך להכיר את כל מאפייני הכתב, להיות בקיא בפסיכולוגיה של הכתב, לדעת להבחין בסימני מצוקה בכתב ולהיות בעל השכלה רחבה בפסיכולוגיה ובפדגוגיה-תורת החינוך, ההוראה והלמידה.

לסיום, בשביל הטעימה, טיפ קטן בעניין כתיבת האות ל'. נסו לכתוב את החלק העליון של האות ל' גבוה ככל האפשר. פעולה זו תעזור לכם לקבוע את מטרותיכם ולמשש טוב יותר את הפוטנציאל שלכם.

ביבליוגרפיה:

גרפותרפיה: תרגילים ודוגמאות בגרפולוגיה מעשית למבחן עצמי מאת יוגב שמואל, הוצאת מסדה, 1980.

ילדים כותבים-קו וכתב, ביטוי אישי, חוה רצון. הוצאת "אח", 2002.

הפסיכוגרפיה של הילד, יונתן שתיל. הוצאת רמות-אוניברסיטת תל-אביב, 1993.

דיסגרפיה וגרפותרפיה או: החינוך מחדש של הכתיבה, חוה רצון, גרפולוגיה, 10: 82-105, 1999.

גראפותרפיה- שרה וייס, מדע, כרך ח', מס. 4, ניסן תשכ"ד, מארס 1964.

© כל הזכויות שמורות לעופר בן-חורין, offer-b@inter.net.il

מחבר הספר "לכתוב את עצמך מחדש"- ספר פורץ דרך בתחומי הטיפול בכתיבה וגרפותרפיה.

לפרטים ורכישה באתר הספר: www.writeyourself.co.il

שפת הפנים והגוף

מאת: זהבה לביא

בבוקר מול המראה באמבטיה, יש המתבוננים בחטף, יש המתקרבים למראה ומחפשים קמטים חדשים פצעונים ושאר עסקי ביש ויש ברי מזל אשר בוחנים את פניהם כאילו פגשו זה עתה אהוב יקר ומוערך.

מחקרי בתחום שפת הפנים והגוף לימד אותי שבזכות ההבנה והמודעות לשאלה הנפוצה: מי אני? דרך האבחון ששם דגש ראשוני על העצמת האדם והאדרת התכונות החיוביות, התבוננות בתכונות הפחות חיוביות ולמידה כיצד להתנהל, לומד האדם לעמוד מול עצמו והישיר מבט אל המראה באהבה.

בניית הערכה ודימוי עצמי הם רק חלק ממגוון האפשרויות שלימוד שפת הפנים והגוף מעניקה. האבחון הוא כלי מדויק ולמטפלים מאמנים למנהלים לאנשי מכירות ובכלל.

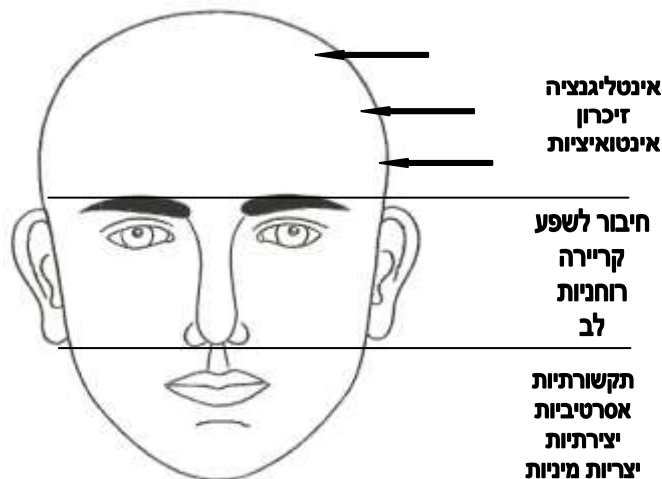
מקורות המידע הינם מגוונים, שיטת הסינג מיינ המסתמכת על מחקרים שנערכו ברובע סנג מיינ בסיס לפני כ-2300 שנה, אריסטו וחכמים יוונים ערכו מחקרים רבים ועוד. במקורות היהדות ישנו ידע מדויק של הסימנים לאבחון אישיות ועוד דרך שפת הפנים והגוף.

"חכמת אדם תאיר פניו" נאמר בקהלת ואכן בדרך כלל פניו של אדם מעידות על אופיו מבלי שנעמק בצורת הפנים, צבע העור והמרקם. אדם חיובי ניחן בפנים מאוזנות וישרות.

מתייחסים להיבט של צד ימין לעומת צד שמאל כשקו האמצע עובר באף. לכן לאדם שאפו עקום אנו יכולים לומר שהוא ערמומי או אדם בעל נפש וגוף רגישים ופגיעים.

בשרטוט שלפנינו הפנים נחלקות לשלושה חלקים לרוחב וחשוב לזכור שאין תכונה שנוכל להיות בטוחים לגביה מבלי להתבונן בהרמוניה של הנתונים ולהתייחס למכלול פחות מאשר לפרטים הקטנים.

לדוגמא בקצה האף נמצא הלב הפיזי והריגשי. אדם שקצה אפו עגול ובשרני הוא טוב לב. יחד עם זה נתבונן בשפתיים, במבט, מבנה העין ורק בחיבור בין כל הנתונים נוכל לקבוע, האם לפנינו צדיק או רשע. גם אז אני דוגלת בזהירות רבה והימנעות מקביעה מהירה שאין בה יעילות בדרך כלל.

שפת הפנים והגוף היא כלי יעיל לקביעת אמינות, השמת עובדים, הכוונה מקצועית. לדוגמה במצח אפשר לראות אם האדם מתאים לניהול לפי מבנה לחיים בשרני, אף ישר וסנטר חזק. לפי מראה הגבות ניתן לקבוע אם הניהול מתאים כניהול מול פרויקט וניירת או ניהול והאצלת סמכויות לעובדים.

בתמונה שלפנינו מי אם לא ביל גייטס האגדי שעד כה לא זכור לי פרסום שלישי כלשהו לגביו, ההיפך נכון. מצחו הרחב מראה כמה רחב המידע בראשו, מפרצי השיער במצחו מעידים על היותו בן אוהב להוריו. לחייו הבשרניות מעידות על התנהלותו הניהולית באסרטיביות ופינות הגבות שהשיער בהן עדין ומתפזר מראה שהוא אבן טעם (והוא גם יכול להרשות לעצמו כידוע) והיכולות שלו בהאצלת סמכויות ושמירה על מערכות יחסים בריאות גבוהות. אפו ישר ובשרני ומעיד על ישרו ועל קופת הכסף הגדולה שברשותו.

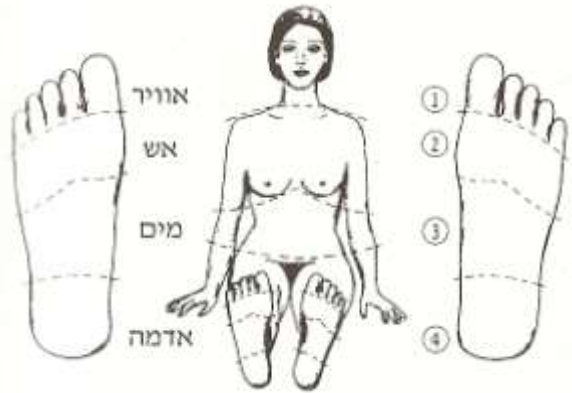
מרקם העור המואר והרך מראה לנו אדם שחי חיים טובים ונוחים, ודרדות עורו מעידה על בריאות ומרץ וגישה פוזיטיבית. כתפיו הישרות מראות הערכה עצמית והרכות שבהן מראות שלמרות שהוא משלב ידיים בתמונה, כאילו חוסם את הסביבה, בפועל הוא קשוב ופתוח.

שפת הגוף על פי ניסיוני בתחום האימון האישי היא שיקוף דפוסי חשיבה "אתה מה שאתה חושב" לדוגמה, כשאשר הגיעה אליי אשה צעירה שנשואה בשנית לגבר נאה וצעיר ממנה שסרב להתייחס אליה כשותפה שווה בעסק שבנו יחד, סרב לרכוש בית למשפחה בתואנה שאינו בטוח ברגשותיו כלפיה, הקשבתי לקולה ולשפת הגוף הכפופה והקורבנית כשדיברה עליו. התבוננתי בפניה שהראו התמצאות בתחום הספורטיבי של העסק המשפחתי, את האחריות והחיוניות בתקשורת. בן זוגה בעל פנים צרות היה חסר בטחון לידה וכמגננה פגע ברגשותיה. הם היו על סף גירושין. עיניה השקועות הבהירו לי שלא פשוט עברה לחשוף את בעיותיה. בתחילה לימדתי אותה להתבונן ביכולות הגבוהות שלה הן מבחינה אישית והן מבחינה מקצועית ובהמשך עבדנו על שפת הגוף שלה וטון הדיבור כאשר היא משוחחת עם בן זוגה. הכוונה הייתה לחסום את העלבון ויחד עם זה לאותת לו שיש לו בת זוג שווה ואוהבת. בתחילה הוא התנצל בפניה. בהמשך הזמין אותה לעורך דין כדי לרשום אותה כשותפה שווה לעסק. ולאחרונה יצרה קשר כדי לשתף אותי בקניית הבית המשותף שלהם, ביחסים הנפלאים והאוהבים והתינוק המשותף שנולד זה עתה.

עלון מס' 1 – ינואר 2012

במקביל, אני נוהגת להתבונן בכף הרגל שבה אפשר לראות את חוסר האיזון של היסודות אדמה מים ואש. כפי שמציין השרטוט שלפנינו המובא מסיפרו של אבי גרינברג, כל יסוד אחראי לחלק מסויים בגוף. כשאצבעות כף הרגל מציינות את תכונות הראש. חשיבה, פעולה, איזון, משפחתיות וצרכים. אחרי האבחון בפניו של אדם כף הרגל נותנת מידע מכוון לריפוי. לדוגמא, אדם שאזור האהבה מתחת לעיניים מראה רגישות ואכזבה, יתכן ובכף הרגל נראה שאין חיבור בין זוגיות לצרכים מיניים. כך שיש לאדם כזה קושי לקבל אהבה למרות הכמיהה והכאב שהוא חש.

זהבה לביא

**מומחית לשפת הפנים והגוף
מאמנת הוליסטית, מרצה ואמנית
ייעוץ והכוונה על פי שפת הפנים ושפת גוף**

**בעלת גישה ייחודית לפיתוח התודעה וליצירת חיבור בין עולם הדמיון לעולם המעשי.
ניסיון עשיר בהנחיה לקהל הרחב. חברות, ארגונים, חוגי בית וארועים מיוחדים.**

**זהבה לביא טל' 052-3688992 אתר: www.goldface.co.il דוא"ל:
zhvart@gmail.com**

אבחון ציורים, אבחון גרפולוגי ומה שביניהם

מאת: מיכל וימר

פעם אחת לפני הרבה שנים...או ליתר דיוק לפני למעלה מ 200 שנה, בעיצומו של ליל חורף סוער חיפש אדם בשם ריצ'י מחסה מפני הגשם הסוחף. הוא הצליח למצוא מחסה מתחת לגג פח ישן, כשלתע ראה מולו קיר גרפיטי שצויר על ידי ילדים. הוא עמד והביט בציורים דקות ארוכות: בצבעים, בקווים, בעיקולים, בזוויות ובבחירות האמנותיות... עד שהבין, שציורי ילדים אינם מקרה יש מאחוריהם כוונה של ממש. שבע שנים תמימות הוא הקדיש למחקר אחר ציורי ילדים, ובסיומו פרסם ספר עב כרס ובו מבחר מסקנות הקשורות למבנה הצורני של הציור. אחריו פסעו בדרך מאות חוקרים שחקרו מגוון רחב של תופעות בציורי ילדים, החל מסוגיות נורמטיביות ועד לסוגיות נפשיות מורכבות שנחקרו במסגרת בתי חולים פסיכיאטריים.

רק לאחר שנים רבות, התחילו להופיע גם מחקרים העוסקים בשרבוב 'הנקי', 'הקשקוש בלבוש', אז גם הובן שניתן להתבונן על ציורים החל מגיל שנתיים ואין צורך שהילד יגיע לשלב הציור הסכמטי בכדי שאפשר יהיה להבין מצוירו את עולמו הרגשי הפנימי. שרבובים הם תחילת הדרך של הציור, ודרכם מתבטאים במקרים רבים המזג המולד של הילד, כמו גם חוויות היום יום שהוא חווה. דרך הציורים ניתן להבין יותר לעומק תופעות התנהגותיות שונות שמאפיינות את גיל השרבוב (גיל שנה עד שלוש). חשוב לציין, שהשוואה פשוטה בין שרבוביהם של מספר ילדים מאותו הגן, מראה כי בכל זאת קיימים הבדלים ביניהם: יש המעדיפים לצייר בצבעים מסוימים, ומסרבים להשתמש בכל החפיסה. יש ילדים המציירים בלחץ חזק, לעומת כאלה המציירים ברפרוף חלש. חלק מהשרבובים, מורכבים ברובם מתנועות ספיראליות ועגולות המתפרשות על כל שטח הדף, בזמן שבאחרים שולטים קווים זוויתיים המתמקדים באזור אחד – כל אלו הם סימנים המעידים על האופי השונה של הילדים. סימנים גרפולוגיים או סימנים גרפיים

רוב המחקרים בנושא של פענוח ציורי ילדים נערכים במסגרת חוגים לפסיכולוגיה וחינוך בארץ ובעולם. מאחר ומעמדה האקדמי של הגרפולוגיה שנוי במחלוקת במקומות שונים בעולם, מרבים להשתמש במונח סימנים גרפיים בשונה מסימנים גרפולוגיים. יתכן והמינוח שונה, אך בסופו של יום בדיוק כן ישכנו להם המיתוסים ואי הדיוקים הנוראיים והעווילים ביותר שמבוגרים חסרי ניסיון מצמידים לציורי ילדים. במילים אחרות, ללא התייחסות לסימנים הגרפיים, מבלי לשאול את עצמו מה סגנון ההתבטאות הגרפית של הילד עלול המתבונן על ציורי ילדים להיאחז במשמעויות פסיכולוגיות סטראוטיפיות נבובות וכך לרשום שהצבע השחור משמעו דיכאון, שענני גשם משמעם בכי ועצבות ושפרכי אמנון ותמר משמעם רצון לזוגיות...

ובכדי לסבר את האוזן, אדייק ואומר לפחות לגבי הצבע השחור שציורי ילדים וצבעים בתוכם אינם תלויי תרבות. כשילד מצייר רק בשחור אין הדבר אומר, שהוא נמצא בדיכאון או בעיצומו של אבל ונוכל למצוא ציורים שחורים גם במדינות בהן האבל מיוצג באמצעות צבעים אחרים, למשל: דגלים לבנים שהונפו ברחובות קולמבו, שבסרי לנקה לאחר אסון הצונאמי. במחקר שנערך בשנות ה-90 השוו בין

ציורי ילדים שסבלו מדיכאון לבין ילדים שאינם סובלים מכך, ונמצא שדווקא הקבוצה הראשונה ציירה ציורים צבעוניים במיוחד. מדוע אם כן, מציירים בשחור? ילדים רבים עושים זאת משום האפקט החזק והדרמטי שמתקבל "שחור על גבי לבן".

מן העבר השני, ראוי להדגיש, שהתבוננות על הסימנים הגרפיים בלבד עלולה אף היא ליצור חוות דעת טכנית המרוחקת מעולמו הרגשי הצבעוני של הילד. לכן, לתוך הסימנים הגרפיים הללו יש ליצוק בעדינות את הפסיכולוגיה של הגיל הרך, את החשיבות של ההשתובבות והצחוק ואת האמנות עצמה..

הורים פונים לפענוח של ציורי ילדים פעמים רבות מסיבות דומות שהם פונים לאבחון גרפולוגי. גם כאן, אך הפעם בשם ילדם, הם מחפשים את הדרך הנכונה ביותר עבורו. אבחון תעסוקתי יהפוך לאבחון יכולות למידה ותפקוד קוגניטיבי, אבחון אישי יהפוך לאבחון תפקוד חברתי ורגשי ובתוך כל אלו הסיבות לפניה רבות ומגוונות: בשלות לכיתה א', התפרצויות זעם, חרדה חברתית, תלותיות, יחסים בין אחים, יחסי הורה ילד, פינוק ועוד..

בכדי לקבל תמונה גרפית מקיפה ומהימנה, אני ממליצה לבדוק למעלה מ 30 ציורים שצוירו בזמנים ובטכניקות שונות. בשנה האחרונה למשל, ערכתי מחקר בו השתתפו כ 300 ילדי קשב וריכוז. העובדה כי נבדקו מספר רב של ציורים אצל כל ילד בשילוב היכולת להצליב את המגמות אפשרה לפרוס למעלה מ 20 סימנים המייחדים ציורים של ילדי קשב וריכוז וכך להרכיב מפה ייחודית ומובהקת אקדמית של התופעות המאפיינות קשיי קשב וריכוז למשל כמו: פיזור אלמנטים בדף ואי השלמת עצמים עד סופם.

לסיכום, עולם ציורי הילדים הוא עולם צבעוני ומרתק. רגע לפני שמתפתחת הכתיבה ועוברים לשימוש בכלי כתיבה בעל גוון אחד (ואף במקביל לכתיבה), נפרש שם לעיני המתבונן המושכל עולם שלם של צבעים וצורות. עולם שדרכו תוכלו לדעת יותר על הפחדים הכמוסים, השאיפות, הקשיים, הדילמות ויותר מהכל – הפתרונות שמצוירים שם בין לבין.. לדעת יותר על הילד שלך, ואולי אפילו על הילד שבך..

הכותבת: מיכל וימר, תרפיסטית בהבעה ויצירה (M.A)

מחברת הספר: המדריך השלם לפענוח ציורי ילדים | www.todraw.co.il

